

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

juli 1965

ALGEMEEN

De situatie in de Dominikaanse Republiek bleef in juli vrijwel ongewijzigd. De oplossing bleef "in zicht", maar concrete vooruitgang werd door de O.A.S.-onderhandelingscommissie niet geboekt.

BALAGUER werd algemeen beschouwd als de kandidaat met de meeste kansen in de presidentsverkiezingen, die tenslotte wel zullen moeten worden gehouden.

Venezuela begon meer gerucht te maken over de aanspraken op Brits Guyanees grondgebied. BURNHAM toonde zich hierover niet bezorgd.

CASTRO was zeer vertoornd over de val van BEN BELLA in Algiers. Daarom werd het kantoor van de Prensa Latina in Algiers door BOUMEDIENNE gesloten. De solidariteitsconferentie van Montevideo en later van Santiago de Chile zal waarschijnlijk weer ergens anders moeten worden gehouden. Het mysterie "Ché GUEVARA" wachtte nog op een oplossing.

De reis van Eduardo FREI door West Europa werd een ware triomftocht. Verdere interesse van West Europa in Latijns Amerika bleek ook uit de aankondigde Latijns Amerikaanse reis van Italië's Guisepe SARAGAT.

De O.A.S.-conferentie in Rio de Janeiro moest weer worden uitgesteld. Dit was zeer tot Cuba's tevredenheid. Inderdaad moet het hernieuwde uitstel worden gezien als een tegenslag voor de Verenigde Staten.

De regering van Colombia bleek nog steeds niet het hoofd te kunnen bieden aan de economische crisis, die steeds meer naar een politieke omwenteling dreigt te leiden. Twee "caudillo's" in spé wachten achter de coulissen.

De onderhandelingen tussen de Scheepvaartvereniging Curacao en twee bonden van havenarbeiders leverde in juli een C.A.O. op waarvan de waarde nog zal moeten blijken. Het was in ieder geval "een stap in de goede richting".

De C.F.T.A.

Recentelijk werd door de premiers van Brits Guyana en Barbados, Forbes BURNHAM en Errol BARROW het initiatief genomen tot de vorming van een Caraïbisch Vrijhandel Gebied, "Caribbean Free Trade Area" (CFTA). Vooralsnog gelimiteerd tot de beide landen, zal de CFTA op 1 januari 1966 van kracht moeten worden. De mogelijkheid bestaat dat de kleine eilanden, Antigua, Grenada, Montserrat, St. Kitts en St. Vincent zullen toetreden.

De initiatiefnemers streven met de CFTA verschillende doelstellingen na. Naast de primaire economische belangen ligt aan hun initiatief ook ten grondslag de verhouding met premier Eric WILLIAMS van Trinidad en Tobago. BURNHAM en BARROW hopen WILLIAMS klaarblijkelijk de prima-donna rol die deze zich heeft toegedacht te ontnemen. Voor BURNHAM kan de CFTA ook belangrijk zijn als zij bijdraagt tot een voldoende mate van negroïde immigratie in Brits Guyana uit het dichtbevolkte Barbados. Deze zou een tegenwicht kunnen vormen tegen de groeiende Indische bevolking van Brits Guyana.

BURNHAM heeft, werd vernomen, de waarnemende premier SANGSTER van Jamaica de verzekering gegeven dat de CFTA geenszins tegen Jamaica is gericht en de hoop uitgesproken dat Jamaica ook bereid zal zijn deel te nemen. SANGSTER zou een afwachtende houding hebben aangenomen.

Ook Brits Honduras zou zich niet willen binden. Belize heeft immigratie nodig en zou in plaats van Mexicaanse arbeiders wel West Indiërs kunnen gebruiken, maar het zal waarschijnlijk eerst naar onafhankelijkheid binnen het Gemenebest willen streven voordat het regionale verbintenissen zou aangaan.

Eric WILLIAMS van Trinidad heeft te kennen gegeven dat hij van de CFTA niets concreets verwacht. Terwijl WILLIAMS dé grote voorstander is van Caraïbische samenwerking en van de federatie-gedachte, zal hij ongetwijfeld slechts dan iets in de CFTA zien als hij de lakens kan uitdelen.

Zoals gewoonlijk ziet het er dus naar uit dat het drama zal stranden op de rolverdeling.

BURNHAM en BARROW zullen willen doorzetten, maar zonder bredere deelname zal de CFTA, zoals WILLIAMS het wenst, niets kunnen betekenen.

VENEZUELA

In juli nam het aantal sabotagedaden der links-extremistische F.A.L.N. weer enigszins toe. Caracas zelf bleef relatief rustig. De strijd der guerilla's in het binnenland verliep voor de extremisten niet gunstig. Het schijnt dat de guerilla's steeds meer te kampen hebben met geldgebrek en mede daaruit voortvloeiend met gebrek aan gevechtsmiddelen en voedsel. De geïntensiveerde acties van de Venezolaanse strijdkrachten en de verhoogde controle op de mogelijke communicatiemiddelen der guerilla's draagt hiertoe bij. Ook de geringe steun die de guerilla's bij de bevolking krijgen, is echter een belangrijke factor.

De sabotagedaden, die op het eerste gezicht doelloos lijken, schijnen in feite afleidingsmanoeuvres te zijn. Dit wijst op een strakke leiding in de guerilla acties en loochenstraft de bewering van enkele waarnemers als zouden de sabotagedaden moeten bewijzen dat de tegenstanders van het regime lukraak te werk gaan.

Een bericht in het Brits Guyanees dagblad, "Sunday Graphic", als zouden de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk in het geheim met elkaar overeengekomen zijn de huidige grenzen van Brits Guyana te garanderen, werd door de Venezolaanse Minister van Buitenlandse Zaken, Dr. Ignacio IRIBARREN BORGES, absurd genoemd. Hij beschouwde het volkomen ongeloofwaardig dat de Verenigde Staten op een dergelijke wijze de "rechtvaardige eisen" van Venezuela zouden negeren.

Het Verenigd Koninkrijk beschouwt de Venezolaanse eisen ten enenmale ongegrond. Dit bleek mede uit een verklaring van de premier van Brits Guyana Forbes BURNHAM. BURNHAM deelde mede dat Brits Guyana zich niets zou aantrekken van de Venezolaanse verklaring dat concessies door de regering van Brits Guyana aan oliemaatschappijen verleend binnen het omstreden gebied, niet zouden worden erkend door Venezuela. Vernomen werd dat de Venezolaanse regering aan bepaalde oliemaatschappijen te kennen heeft gegeven, dat zij het sluiten van overeenkomsten met de regering van Brits Guyana met betrekking tot concessies in het omstreden gebied als een onvriendelijke daad zou beschouwen. Tenminste één maatschappij zou de waarschuwing hebben genegeerd.

Het is niet officieel bekend hoe de Verenigde Staten staan tegenover de Venezolaanse eisen. Washington heeft vermeden zich over het geschil uit te spreken.

Wel moet worden gezegd dat de verhouding tussen Caracas en Washington op dit ogenblik - voornamelijk wegens de Venezolaanse houding in de Dominicaanse kwestie - koeler is dan ooit sedert de val van PEREZ JIMENEZ.

Misschien zal Venezuela om den wille van Amerikaanse steun in het grensgeschil bereid zijn wat soepeler op te treden in de O.A.S. Veel kans op een zoenoffer van Washington lijkt er echter niet te zijn.

Voor het eerst bleek afgelopen maand dat het grensgeschil enige locale vruchten heeft afgeworpen. Terwijl nog echt niet mag worden gezegd dat de "Venezolaanse publieke opinie" zich druk maakt over deze affaire, gaven toch enkele studenten met een demonstratie voor de Britse ambassade blijk van een zeker patriottisch élan.

Het waren vertegenwoordigers van het "studentencentrum van Guyana Esequiba" (Het omstreden gebied wordt ten oosten gedeeltelijk begrensd door de Esequibo-rivier).

Van communistische zijde is men over het geschil opmerkelijk stil. Het is duidelijk dat het niet alleen de Verenigde Staten zijn die in deze affaire zowel de kool als de geit willen sparen.

In juli gaf de Kamer van Koophandel van La Guaira in een schrijven aan de federale regering te kennen dat zij fel gekant is tegen het voornemen van de regering om ten aanzien van het onafhankelijke Trinidad de heffing der 30% Antillenrechten af te schaffen. De kamer voorziet in deze maatregel onmiddellijke en tragische gevolgen voor de Venezolaanse economie, met name voor de ontwikkeling van de nationale industrie.

Naar aanleiding hiervan ware op te merken dat de heffing van hoge beschermende rechten in haar algemeenheid/^{een}prijsofdrijving van locale producten in de hand heeft gewerkt, welke de Venezolaanse industrie zou moeten compenseren voor de wegens de zeer ongelijke inkomensverdeling nog sterke limitatie van de locale markt. Deze prijsopdrijving heeft ten aanzien van de interne politieke stabiliteit van het land een verontrustend aspect. Consumptiegoederen, die geleidelijk aan tot de levensbehoeften van de midden inkomensgroep zijn gaan behoren, worden nu vrijwel boven de koopkracht van

deze groep geprijsd. In de eerste plaats betekent dit roofofbouw op de toch al beperkte markt. Bovendien heerst er vooral in Caracas hierdoor een grote latente ontevredenheid welke, naar vernomen wordt, een zekere onverschilligheid ten opzichte van de communistische dreiging veroorzaakt.

Tenzij tijdig aan het kortzichtige en onbeteugelde winstbejag van de Venezolaanse industriëlen een einde wordt gemaakt, zou de regering weleens kunnen ervaren dat de moeizaam gegroeide middenstand het democratisch experiment voor gefaald zal houden en haar noch tegen een aanval van links noch tegen een van rechts zal wensen te verdedigen.

BRITS GUYANA

In het gedeelte van het maandoverzicht dat over Venezuela handelt, wordt het grensgeschil tussen dit land en Brits Guyana reeds besproken. De daarin aangehaalde verklaring van Forbes BURNHAM werd in een persconferentie afgelegd. BURNHAM zeide o.m. dat Venezuela geen geldige redenen heeft voor haar aanspraken op Brits Guyanees gebied. De Venezolaanse argumenten zijn volgens BURNHAM gebleken niet steekhoudend te zijn. De premier voegde hieraan toe dat "wat Venezuela er ook van mag zeggen" de regering van Brits Guyana door zou gaan met olieboringen in het grensgebied tussen de twee landen.

Afgelopen maand hebben enkele duizenden demonstranten door de straten van Georgetown gemarcheerd in een betoging ten gunste van onafhankelijkheid. Het waren aanhangers van de People's National Congress. Aan de Britse gouverneur, Sir Richard LUYT, werd aan het slot van de betoging een "resolutie" aangeboden waarin onafhankelijkheid in februari volgend jaar werd verzocht.

Vernomen werd dat de partij van Cheddi JAGAN, de People's Progressive Party, wordt geplaagd door ernstige interne verschillen. Deze betreffen in de eerste plaats de verhouding tussen de P.P.P. en haar jeugdorganisatie, de Progressive Youth Organisation onder leiding van Moses BHAGWAN.

De jeugdorganisatie zou een meer extreme politiek propageren dan JAGAN bereid is te volgen. Daarnaast zou er nog een conflict zijn rondom de figuur van de gewezen voorzitter van de partij, Brindley BENN. Het is nog niet duidelijk wat precies de aard van de verschillen tussen BENN en de partijleiding is. BENN's reis door Afrika (zie M.O.-maart/april 1965) heeft zijn prestige in partijkringen wellicht verhoogd, maar toch was er verzet tegen zijn herverkiezing als voorzitter van de partij. Waarnemers menen dat de bestuursverkiezingen in de P.P.P. zijn uitgesteld omdat gevreesd werd dat de controversen tussen voor- en tegenstanders van BENN indien openbaar gemaakt, zou uitlopen op een onherroepelijke splitsing.

CUBA

Cuba herdacht op 26 juli de aanval van Fidel CASTRO en zijn kleine groep op het Moncada garnizoen in Santiago. Het was de twaalfde verjaardag van Castro's eerste verzetsdaad tegen de dictatuur van BATISTA. In zijn traditionele redevoering traceerde CASTRO de ontwikkeling van de Cubaanse revolutie. Hij gaf te kennen dat de revolutie nu niet langer ongedaan gemaakt kan worden. Terwijl hij toegaf dat de steun die Cuba aan revolutionaire bewegingen in Latijns Amerika verleent, voor Cuba zelf gevaren inhoudt, verzekerde hij zijn toehoorders dat dit hem niet zal weerhouden de algemene Latijns Amerikaanse revolutie te blijven propageren. CASTRO dus, voelt niet veel voor het Stalinistische begrip van "socialisme in één land". CASTRO zeide: "Terwijl wij beseffen dat naarmate de revolutionaire beweging in Latijns Amerika aan kracht wint, de haat van het imperialisme voor Cuba zal groeien, zeggen wij niet tegen de volkeren van Latijns Amerika: 'Wacht, jullie streven brengt ons in gevaar', Neen, wij sporen de Latijns Amerikaanse revolutionairen aan !"

Alhoewel CASTRO sprak over de gebeurtenissen in Azië en Afrika, roerde hij in deze rede de val van BEN BELLA niet aan.

Dit had hij eerder gedaan en wel op 26 juni in een rede voor de delegatie die naar het jeugdfestival in Algiers zou zijn gegaan. Het gevolg van die redevoering en de publicatie ervan door de vertegenwoordiging van de Prensa Latina in Algiers was dat het Ministerie van Voorlichting in Algerije de kantoren van de Prensa Latina in Algiers deed sluiten.

Door Honorio MUÑOZ GARCIA, voorzitter van de Cubaanse afdeling van de Internationale Organisatie van Journalisten (I.O.J.), werd aan Jiri MEISSNER, secretaris generaal van deze communistische mantelorganisatie een telegram gericht, waarin werd verzocht de zaak van de Prensa Latina bij de Algerijnse regering, bij de Verenigde Naties en andere daarvoor in aanmerking komende instanties te bepleiten. De I.O.J. ondernam inderdaad stappen hiertoe, maar uiteraard zonder resultaat.

De val van BEN BELLA was inderdaad voor Cuba een tegenslag en de Cubanen hebben hun teleurstelling niet verheeld. Niet alleen bestond er tussen CASTRO en BEN BELLA een grote geestverwantschap, de belangstelling van BEN BELLA's bewind voor revolutionaire bewegingen in het Caraïbisch gebied kwam in CASTRO's kraam te pas.

De staatsgreep van BOUMEDIENNE op de vooravond van het jeugdfestival kwam bovendien extra ongelegen. De Cubanen zouden van alle deelnemende landen de grootste delegatie naar het festival sturen. Vele der Cubaanse deelnemers kregen het reisje naar Algiers als beloning voor "uitzonderlijke prestaties". Nu moesten nieuwe prijzen worden geïmproviseerd, zoals bijvoorbeeld een reis naar Bulgarije.

De viering van de 26e juli was een aanleiding voor het publiceren van werken van Ché GUEVARA. GUEVARA was met wijlen Camillo CIENFUEGOS slechts in afbeelding aanwezig bij de parades. Met CIENFUEGOS werd hij door CASTRO geprezen als medestrijder in de beginperiode van de revolutie. Met geen woord werd echter gerept over wat hem overkomen mag zijn.

Naar werd vernomen, zou de conferentie voor "solidariteit met Cuba en het zelfbeschikkingsrecht der volkeren", welke in Uruguay niet mocht plaats vinden, ook in Chile op moeilijkheden stuiten. De CUTCH had in juni voorgesteld de conferentie in september te doen plaats vinden in Santiago. Op 7 juli maakte de Chileense ex-senator en communistenleider Salvador OCAMPO, bekend dat de conferentie zou worden gehouden van 10 t/m 12 september.

Uit welingelichte bron werd echter vernomen dat de Chileense regering wellicht nog bezwaar zou maken.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

In juli bleven de partijen in de Dominikaanse Republiek nog altijd in een geforceerd bestand dreigend tegenover elkaar staan. De O.A.S.-commissie bleef onderhandelen, tekenen bleven erop wijzen dat een compromis in de maak was, maar toen de maand augustus begon, was men niettemin in concreto nauwelijks verder. De provisionele president zal toch wel de eerder genoemde Hector GARCIA GODOY moeten worden. Beide partijen hebben hem min of meer aanvaard. De voornaamste wrijfpunten bleven de liquidatie van de beide regiems, de integratie van de rebellenofficieren in de nationale strijdkrachten, de ontwapening van de "franc tireurs" en de bestemming van de linksextremisten. Van de zijde der rebellen werd het aftreden van alle tofficiieren der strijdkrachten geëist, de meeste officieren wilden van hun kant geen enkele rebellenofficier in de strijdkrachten opnemen.

Eduardo REID BARRERAS, die was aangezocht als vice-president van het tijdelijke bewind, verklaarde zich na rijp beraad niet hiertoe bereid. Hij vreesde dat de provisionele regering niet in staat zou zijn de strijdkrachten te bedwingen en evenmin er in zou slagen de para-militaire rebellen te ontwapenen.

De O.A.S.-commissie maakte zich zorgen over het beleid van de junta-vertegenwoordigers buiten de stad Santo Domingo. Preventieve beveiligingsmaatregelen in de vorm van de avondklok, willekeurige arrestaties en toenemende gevallen van mishandeling door het "reconstructie" bewind maken de positie van de O.A.S. steeds moeilijker. Terwijl de O.A.S. uiteraard wil vermijden dat het conflict zich uitbreidt buiten de grenzen van de hoofdstad, kan zij zich niet veroorloven excessen te sanctioneren. De limitaties die de O.A.S. zich heeft opgelegd in haar rol in het conflict houden echter in dat IMBERT buiten Santo Domingo vrij spel heeft. De O.A.S. mag dan afwijzend staan tegenover een schrikbewind, als zij IMBERT niet controleert - dan wel tenminste de berichten over terreur op het platteland aan de waarheid tracht te toetsen - verleent zij de facto blindelings sanctie.

De toekomst ziet er voor ex-president BALAGUER blijkens alle berichten vrij gunstig uit. Zijn terugkomst in de Dominikaanse Republiek heeft zijn kansen in de verkiezingen doen stijgen. IMBERT mag hem niet, maar hij schijnt achter de schermen door de Amerikanen te worden gesteund. Reeds in juni had de Cubaanse radio gemeld dat de "ultra-rechtse" leiders in de Dominikaanse Republiek zich hadden verzet tegen de terugkeer van BALAGUER, maar dat de Amerikanen druk hadden uitgeoefend op de junta om hem toe te laten. De vijandschap van de junta maakt BALAGUER weer meer aanvaardbaar voor de links georiënteerde Dominicanen. Een liaison met de Amerikanen zou deze "goodwill" uiteraard echter weer teniet doen. Daarom was het interessant dat BALAGUER in juli een interview toestond aan een verslaggever van het blad "Patria", dat wordt uitgegeven door de rebellen. In dit interview gaf de ex-president te kennen voorstander te zijn van deelname aan de verkiezingen door de links-extremistische partijen. Dit zou, aldus BALAGUER, aan het volk een "werkelijke keuze" bieden. Tevens noemde BALAGUER de interventie een "schandelijke daad". Hij voegde hier echter aan toe dat de interventie inmiddels een realiteit was, die men niet uit de weg kon gaan. De Dominikaanse Republiek, zo zei BALAGUER, moest streven naar economische onafhankelijkheid.

Het is duidelijk dat hij speculeert op linkse steun. Niettegenstaande de gequalificeerde sympathie die de Amerikanen voor hem hebben, lijkt het niet onmogelijk dat hij inderdaad - om tactische redenen - door de links-extremisten zal worden gesteund. In het grote kamp der opportunistische politici van het land worden de bakens al verzet. Reeds is gebleken dat verschillende vooraanstaande P.R.D.-ers onder het uiten van kreten over patriotisme en redding van de republiek lid zijn geworden van de Partido Reformista. Ook op Curacao, waar traditioneel vele aanhangers van Juan BOSCH gevestigd waren, is hiervan gebleken. In Reformista-kringen heerst er een vroegtijdige overwinningsoes. De O.A.S.-commissie onderhandelt nog, een voorlopige regering is er nog niet, verkiezingen zijn nog toekomstmuziek, maar reeds beschouwen de Reformistas de verkiezing van hun man als een uitgemaakte zaak. Er worden getallen genoemd: 90% der uitgebrachte stemmen zal voor BALAGUER zijn!

Men kan zich over dit enthousiasme een zekere wrange spot permitteren en

- 10 -

ook mag men zich afvragen wat er met de Dominikaanse Republiek nog verder zal gebeuren wanneer de succesballon van BALAGUER vóór of na zijn verkiezing tot president komt te barsten, toch is het reëel om rekening te houden met de mogelijkheid dat de meerderheid der Dominicanen eerlang het lot van hun land in zijn handen zal leggen.

COLOMBIA

In juli bleef Colombia steeds meer afzakken naar een toestand van chaos. Het aftreden - eind juni - van de Minister van Financiën, Hernando DURAN DUSSAN, verminderde het toch al geringe vertrouwen dat de regering bij het volk geniet. DURAN had de heffing van deviezenprovisie voorgesteld als maatregel die gedeeltelijk het door president VALENCIA afgewezen voorstel tot devaluatie van de peso zou kunnen vervangen. Vrijwel alle internationale adviseurs zouden VALENCIA hebben aangeraden de een of andere vorm van devaluatie door te voeren teneinde de deviezenpositie van het land te redden. VALENCIA was echter blijkbaar bevreesd voor de politieke consequenties van een dergelijke maatregel.

De voortdurende crisis is evenwel even schadelijk voor VALENCIA's politieke reputatie in het land als onpopulaire geneesmiddelen zouden zijn geweest.

In plaats van DURAN DUSSAN werd door VALENCIA benoemd de liberaal Joaquín VALLEJO. De nieuwbenoemde minister heeft onder president LLERAS CARMARGO de portefeuille van Welvaartzorg beheerd. Hij is bekend geworden door het z.g. "Vallejo plan", dat kleine en middelgrote industrieën propageerde.

Kort na zijn benoeming produceerde de nieuwe minister een aantal punten ter oplossing van de economische problemen van het land, welke punten prompt tot het "Tweede Vallejo plan" werden gedoopt. Ter uitvoering ervan werden de regeerders aan het congres verstrekkende bevoegdheden voor VALENCIA gevraagd.

Afgezien van de economische problematiek ligt aan de crisis in Colombia grotendeels ten grondslag de onuitputtelijke lust van de politici van dit land om uit elke beleidsdaad politiek profijt te trekken en met elke daad de politieke tegenstander in de wielen te rijden. Aangezien deze af-

- 11 -

wijking zowel bij de liberalen als bij de conservatieven bestaat, zorgt het wederzijdse vliegen afvangen voor een paralyse van het parlement en komt er in het regeringsapparaat pas beweging wanneer beide partijen samen de verliezers dreigen te worden. Uiteraard wordt het land zelf al veel eerder de verliezer.

Er was in juli sprake van een volledige splitsing in de Communistische partij van Colombia. Berichten als zou de secretaris-generaal, Gilberto VIEIRA WHITE, door de pro-Chinese factie uit de partij zou zijn gestoten, werden door VIEIRA prompt tegengesproken. Naderhand werd evenwel weer gemeld dat VIEIRA was geroyeerd en met hem de hoofdredacteur van het communistische dagblad "La Voz Proletaria", Manuel CEPEDA VARGAS, alsmede twee andere leden van het centraal comité, Alvaro VASQUEZ en Joaquín MORENO.

Een onbevestigd bericht maakte ook melding van een bijeenkomst in Soacha, een dorpje in de omgeving van Bogotá. Vertegenwoordigers van de z.g. Nationale Bevrijdingslegers van Chile, Ecuador en Peru zouden zijn samengekomen met pro-Chinese elementen van de C.P.C. Het was op deze vergadering dat de pro-Peking leden van het centraal comité zouden hebben besloten VIEIRA uit de partij te stoten. Verder zouden er een aantal afspraken zijn gemaakt. In Colombia zou een Nationaal Bevrijdingsleger worden gevormd als gewapend partij-apparaat. Er zouden twee à drie guerillafronten worden geopend, waarmee zou worden gepoogd de Colombiaanse landbouw lam te leggen. Als uiteindelijke doelstelling werd de gewelddadige machtsovername nagestreefd.

Door de Minister van Oorlog, Generaal Gabriel REBEIZ PIZARRO, werd desgevraagd verklaard dat hij weinig waarde hechtte aan de bedreigingen welke door de "hard-line" communisten werden geuit.

Het lijkt dan ook onwaarschijnlijk dat het communisme in Colombia op korte termijn een wezenlijk gevaar kan betekenen. Wat wel mogelijk is, is dat zij hun steun zullen geven aan de ex-dictator ROJAS PINILLA en zijn aanhang van ontevredenen. De invloed van ROJAS PINILLA is door de economische crisis weer gegroeid. Er zijn een vrij groot aantal conservatieve en liberale parlementsleden bereid gevonden om met de gekozen leden der Alianza Nacional Popular samen te werken. Gevreesd wordt dat indien de crisis niet beter wordt aangepakt, de Alianza een meerderheid in het parlement krijgt, die VALENCIA tot aftreden zou kunnen dwingen. Voorlopig zou het dan in de communistische strategie wel kunnen passen ROJAS te steunen.

- 12 -

RUIZ NOVOA heeft zich de laatste maand enigszins op de achtergrond gehouden. Hij heeft niet zoals ROJAS reeds steun in het Parlement.

Naarmate ROJAS veld wint, kan echter bij het centrum en bij gematigd linkse groepen RUIZ NOVOA kans maken als een alternatief voor een hernieuwde rechtse dictatuur. NOVOA zal zeker de kandidaat kunnen zijn van de linkervleugel van de liberale partij, de M.R.L., maar zelfs als de liberale partij hem in haar geheel steunt, zal hij voor de conservatieven onaanvaardbaar blijven. Evenals ROJAS zal RUIZ NOVOA dus moeten speculeren op de volledige desintegratie van het liberaal/conservatieve front. In de hieruit voortspruitende politieke verwarring zou RUIZ alle tegenstanders van ROJAS achter zich kunnen trachten te verenigen. Zijn kansen zijn op dit ogenblik echter kleiner dan die van ROJAS.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Vernomen werd dat de afdeling Curacao van de Partido Reformista van de secretaris-generaal van de overkoepelende afdeling New York een brief ontving waarin mededeling werd gedaan van het feit dat Joaquín BALAGUER was teruggekeerd naar de Dominikaanse Republiek. Aangezien dit feit reeds algemeen bekend was, moet worden aangenomen dat de implicatie van de mededeling was dat BALAGUER naar zijn land was teruggekeerd om er te blijven en niet slechts voor de korte tijd die hem oorspronkelijk door de junta van IMBERT was toegestaan.

Naar aanleiding van de ontvangst van bedoelde brief werd door het bestuur van de afdeling Curacao een vergadering belegd. Op deze vergadering zou zijn besloten om een delegatie bestaande uit drie leden van het bestuur af te vaardigen naar Santo Domingo om de toestand en de toekomstplannen met BALAGUER te bespreken. Van de voorgenomen reis was er eind juli echter nog niets gekomen.

De houding van enkele doorgewinterde aanhangers van de P.R.D. op Curacao reflecteerde de berichten van een aanzienlijke afvloeiing van BOSCH-sympathisanten naar de gelederen der Partido Reformista.

Op 30 juli werd een nieuwe C.A.O. ondertekend tussen de Scheepvaar Vereniging Curacao en de Algemene Havenunie. Op dezelfde dag onderteken-

- 13 -

den de Christelijke Bond van Havenarbeiders en de Scheepvaartvereniging een tweede C.O.A. Met deze twee afzonderlijke overeenkomsten werd officieel een einde gemaakt aan de lange periode van onzekerheid, die de overkomst van landsbemiddelaar R. LAAN uit Nederland had vereist.

Het resultaat der onderhandelingen bekrachtigde de praktische opheffing van de U.S.H.P. van ANGELA en de N.H.U. van TSCHUMIE. De C.B.H. onder tekende een C.A.O. namens een aantal arbeiders die in vaste dienst zijn. De A.H.U. vertegenwoordigde het leeuwendeel der losse arbeiders.

Gestreefd zal worden naar het garanderen van een minimum inkomen, hetgeen de opheffing van het losse dienstverband impliceert. De arbeidsuren worden ingekort, waarbij de acht-urige werkdag het uitgangspunt zal zijn. Hierdoor wordt een grotere spreiding van het werk mogelijk gemaakt. De datum waarop de bestaanszekerheid moet worden gerealiseerd, is gesteld op 1 januari 1967. Een paritaire commissie zal de details uitwerken. Over de hoofdlijnen werd in principe een akkoord bereikt.

De grote vraag tijdens de onderhandelingen en ook na het sluiten van de C.A.O.'s bleef, in hoeverre de bonden inderdaad de arbeiders vertegenwoordigden. Verbintenissen aangaan in naam van de arbeiders konden en kunnen nog door de arbeiders worden gedesavouéerd. De recente staking heeft het begrip vakbond in de Curacaose haven op losse schroeven gebracht. Dit begrip was toch al vaag en er is weinig nodig geweest om het fictieve karakter der bestaande bonden te bewijzen. Nu mag niet voetstoots worden aangenomen dat de spectaculaire A.H.U. niet fictief is. Voorzover kan worden nagegaan, is het succes van de A.H.U. vrijwel uitsluitend te danken aan Wilson GODETT. Maar GODETT is geen vakbondleider en om de A.H.U. operatief te maken, is meer nodig dan de gave om ontevreden arbeiders een agitatie-symbool te geven. Overigens zal de A.H.U. het spoedig zonder GODETT moeten stellen, omdat deze nog een gevangenisstraf van zes maanden uit te zitten heeft.

Van de C.B.H. zal niet veel kunnen uitgaan. Tijdens en na de onderhandelingen is het ledental van deze bond nog verder teruggelopen en de A.H.U. voert een harde campagne tegen de C.B.H. Gepoogd wordt de geestelijke adviseur van de C.B.H., Pater Amado RÖMER bij de overgebleven getrouwen in discrediet te brengen. Het totstandkomen van de C.A.O. wordt uitgelegd als

- 14 -

een overwinning van de A.H.U., wat het in feite ook wel is. Typerend is dat bij de aanvallen van de A.H.U. op de C.B.H. en Pater RÖMER geen kritiek werd geleverd op de C.B.H.-voorzitter, Hubert (Bebe) ROJER. In het verleden hebben GODETT en ROJER nauw samengewerkt. Het is mogelijk dat de A.H.U. de weg open wil laten voor een verzoening.

Het is in ieder geval nog te vroeg om over de richting waarin de arbeidersorganisatie in de haven zich nu zal ontwikkelen iets te zeggen.